

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT
el. naslov: gp.mgts@gov.si

Številka: 542-3/2025-2180-37

Ljubljana, 17. marec 2026

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

**ZADEVA: Predlog za izvedbo projekta mednarodnega razvojnega sodelovanja prek UNIDO:
UNIDO ScaleX: Regionalni ekosistem za inovacije in start-upe (faza I) - predlog za
obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi prvega odstavka 7. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22 in 57/25 – ZF) in 8. člena Zakona o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 30/18) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

S K L E P :

1. Vlada Republike Slovenije je potrdila izvedbo projekta mednarodnega razvojnega sodelovanja prek UNIDO: »UNIDO ScaleX: Regionalni ekosistem za inovacije in start-upe (faza I)«.
2. Vlada Republike Slovenije pooblašča Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport za izvedbo vseh postopkov, povezanih z izvedbo projekta iz prejšnje točke.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloge:

1. Priloga 1: Obrazložitev predloga izvedbe projekta mednarodnega razvojnega sodelovanja prek UNIDO: UNIDO ScaleX - Regionalni ekosistem za inovacije in start-upe (faza I)
2. Priloga 2: Sporočilo UNIDO o odobritvi projekta, v datoteki: UNIDOp ScX feb26_p
3. Priloga 3: Potrditve seznamov ocenjenih predlogov projektov MRS, v datoteki: UNIDOp ScX feb26_s
4. Priloga 4: Pismo DS Frangež na UNIDO (v angleškem jeziku)
5. Priloga 5: Projektna dokumentacija UNIDO, v datoteki: UNIDO - ScaleX Western Balkans - Integrated Programme_ Project Slo signed 05Nov25

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve,
- Generalni sekretariat Vlade RS.

2. Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- mag. Matej Skočir, generalni direktor, Direktorat za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, - Nejc Perhavec, vodja sektorja, Sektor za internacionalizacijo in spodbujanje investicij, Direktorat za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, - dr. Janez Rogelj, sekretar, Sektor za internacionalizacijo in spodbujanje investicij, Direktorat za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport.
3. Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva: /
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
5. Kratek povzetek gradiva:
Mednarodno razvojno sodelovanje (v nadaljevanju: MRS) Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport (v nadaljevanju: MGTŠ) predstavlja uradno razvojno pomoč Republike Slovenije partnerskim državam v razvoju in obsega javno finančne izdatke, katerih glavni namen je spodbujanje gospodarskega razvoja in blaginje partnerskih držav v razvoju. Pomoč odraža slovenske prioritete in zmogljivosti ter zagotavlja podporo razvojnim prizadevanjem partnerskih držav. MRS predstavlja tudi enega izmed splošnih in sistemskih ukrepov za izboljšanje internacionalizacije z vključevanjem zasebnega sektorja v razvojno sodelovanje. MGTŠ izvaja MRS pretežno na način financiranja mednarodnih razvojnih projektov, ki se izvajajo prek Organizacije združenih narodov za industrijski razvoj (v nadaljevanju: UNIDO). MRS projekti z UNIDO se pripravijo, financirajo in izvajajo skladno: - z ratificirano mednarodno pogodbo med Vlado Republike Slovenije in UNIDO, ki je bila sklenjena 16. marca 2023 v Ljubljani, - s sklepom o potrditvi Načrta sodelovanja med Vlado Republike Slovenije in UNIDO, sklenjenim 30. junija 2022 na Dunaju in - z zakonodajo ter sprejetimi kriteriji pri dajanju MRS pomoči v Republiki Sloveniji. Komisija za izbiro, pregled in oceno primernosti osnutkov projektov MRS na MGTŠ je na 3. seji dne 4. novembra 2025 obravnavala dva projekta mednarodnega razvojnega sodelovanja, med katerima je tudi projekt <i>UNIDO ScaleX: Regionalni ekosistem za inovacije in start-upe</i>, ki je predmet tega gradiva. Skladno s prvim odstavkom 2. člena Uredbe o izvajanju dvostranskega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči (Uradni list RS, št. 74/18) je bil sprejet predlog za izvedbo tega projekta MRS prek UNIDO. Navedeni projekt bo v veljavni Načrt razvojnih programov 2024-2027 (pod številko 2180-26-8109) uvrščen po potrditvi tega gradiva (mnenje MF). MGTŠ bo projekt financiralo po dinamiki in letih, kot sledi: UNIDO ScaleX: Regionalni ekosistem za inovacije in start-upe (faza I) v vrednosti 592.800 EUR. (2180-26-8109 UNIDO ScaleX: Regionalni ekosistem za inovacije in start-upe); v celotni vrednosti 592.800 EUR bo financiran s strani MGTŠ. Sredstva za leto 2026 v višini 592.800 EUR so zagotovljena v veljavnem in sprejetem proračunu Republike Slovenije, na proračunski postavki 231791 Mednarodno razvojno sodelovanje. Cilj in namen projekta »UNIDO ScaleX - Regionalni start-up ekosistem« je s programom UNIDO ScaleX pospešiti industrijsko preobrazbo mikro, malih in srednje velikih podjetij (MMSP), ki jo vodijo inovacije. To se bo doseglo z vzpostavitvijo enotnega, čezmejnega sistema, ki povezuje industrijsko povpraševanje s podjetniško ponudbo in ustvarja izvedljive poti za prehod pionirskih tehnologij od

koncepta do trga v regiji. Program je strateško usklajen s ključnimi EU in regionalnimi prednostnimi nalogami, vključno z agendo širitve EU, zelenim in digitalnim preходом ter naložbenim okvirom v regiji.

Prvo fazo projekta v celoti financira Republika Slovenija. Glavni rezultati te faze so zasnovani tako, da oblikujejo osrednjo arhitekturo sistema in dokazujejo njegov koncept:

1. **ScaleX Hubs:** Vzpostavljena bo funkcionalna regionalna mreža nacionalnih inovacijskih vozlišč, ki bo locirana v obstoječih znanstvenih parkih in pospeševalnikih ter povezana prek osrednje digitalne platforme.
2. **ScaleX Studio:** V industrijskih vertikalah z visokim učinkom (npr. zelena proizvodnja, umetna inteligenca za industrijo) bodo skupaj razviti in pripravljeni na naložbe dva do trije "portfelji misij", ki bodo strateške regionalne izzive spremenili v rešitve za zagonska podjetja, podjetja v fazi rasti in mala ter srednje velika podjetja.
3. **ScaleX Accelerator (prototip):** Model javno-zasebnega partnerstva vlagateljev (PPVC) programa bo potrjen s pilotno mikro rešitvijo, soustvarjen pa bo tudi okvir za regionalni peskovnik politik.
4. **ScaleX IQ (prototip):** Zasnovana bo konceptualna arhitektura za regionalno platformo znanja, ki jo bo spremljala pilotna podatkovna nadzorna plošča za sledenje portfelja in priročnik programa.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij <u>Obrazložitev:</u> Prek projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenija Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport v sodelovanju z UNIDO uresničuje cilj Evropske Komisije, da se poveča delovanje evropskih MSP-jev na trgih izven EU. S tem se spodbuja slovenska podjetja, predvsem mala in srednje velika (SME), k širjenju ter prenosu naprednih tehnologij in znanja na nove prioritetne izvozne trge izven EU. Spodbuja se iskanje nišnih trgov, tudi v oddaljenih regijah in možnosti prenosa novih inovativnih tehnologij. Izvedba tega projekta je skladna tudi s politiko internacionalizacije Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, ki si je v svojih strateških dokumentih zastavilo cilj, da bo izvozna usmerjenost slovenskih MSP-jev v naslednjih 5 letih povečana vsaj za 20 %.	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2180-26-8109 "UNIDO ScaleX - Regionalni start-up ekosistem"	PP 231791 - Mednarodno razvojno sodelovanje	0,00 EUR	0,00 EUR
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2130-20-8138 Mednarodno razvojno sodelovanje 2022-2026	PP 231791 - Mednarodno razvojno sodelovanje	592.800,00 EUR	0,00 EUR
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev:

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Obrazložitev:

Skladno s sedmim odstavkom 9. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 10/14, 164/20, 35/21, 51/21 in 114/21) sodelovanje javnosti pri pripravi predloga sklepa ni potrebno.

Matevž Frangež
državni sekretar

I. O mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije in sodelovanju z UNIDO

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (v nadaljevanju: MGTŠ) izvaja mednarodno razvojno sodelovanje (v nadaljevanju: MRS) na način financiranja mednarodnih razvojnih projektov, ki se izvajajo prek Organizacije Združenih narodov za industrijski razvoj (v nadaljevanju: UNIDO). Vlada Republike Slovenije je z UNIDO 16. marca 2023 podpisala Sporazum o sodelovanju med UNIDO in Vlado Republike Slovenije v zvezi s posebnimi prispevki v Sklad za industrijski razvoj.

MRS predstavlja uradno razvojno pomoč Republike Slovenije partnerskim državam v razvoju in obsega javno finančne izdatke, katerih glavni namen je spodbujanje gospodarskega razvoja in blaginje partnerskih držav v razvoju.

Pomoč odraža slovenske prioritete in zmogljivosti ter zagotavlja podporo razvojnim prizadevanjem partnerskih držav. MRS predstavlja tudi enega izmed splošnih in sistemskih ukrepov za izboljšanje internacionalizacije z vključevanjem zasebnega sektorja v razvojno sodelovanje.

Pravne podlage za določitev obsega, vsebine in načina izvedbe programa MRS Republike Slovenije so:

- Zakon o ratifikaciji Sporazuma o sodelovanju med Organizacijo Združenih narodov za industrijski razvoj in Vlado Republike Slovenije in Upravnega dogovora o posebnih namenskih prispevkih v Sklad za industrijski razvoj (MSZNIR) (Uradni list RS, št. 94/05);
- Zakon o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 30/18);
- Uredba o izvajanju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 74/18);
- Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (ReMRSH) (Uradni list RS, št. 54/17);
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2026 in 2027 (Uradni list RS, št. št. 95/25 in 112/25 – ZJF-K);
- Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 - ZIPRS1011, 3/13, 81/16, 11/22, 96/22, 105/22 - ZZNŠPP, 149/22, 106/23, 88/24, 79/25 in 95/25).

Predlagano mednarodno sodelovanje je skladno s Strategijo mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije do leta 2030, saj:

- prispeva k doseganju trajnostnega razvoja v tretjih državah na način, da se bodo okrepile zmogljivosti in oblikovali razvojni modeli v sektorjih biofarmacije, digitalizacije in vodika, kar bo omogočalo gospodarski razvoj celotnih panog,
- krepi prepoznavnost Slovenije in njene vloge v donatorski skupnosti kot razvojnega partnerja in krepi udeležbo svojih izvajalcev/deležnikov,
- podpira razvoj spodbudnega poslovnega okolja in prenos dobrih poslovnih praks, znanja in tehnologij slovenskih razvojnih partnerjev v partnerske države.

Predlagano mednarodno sodelovanje zasleduje nacionalni interes skladno s strateškimi cilji Vlade RS, saj:

- v naslednjih letih prispeva k povečanju deleža izvoza, ustvarjenega s strani malih in srednje velikih podjetij (v nadaljevanju: MSP) s poudarkom na visokotehnoloških podjetjih, in se s tem približa povprečju ostalih evropskih držav,

- spodbuja internacionalizacijo MSP-jev, ki zaradi majhnega domačega trga in ohlajanja oz. upočasnjene gospodarske rasti na trgih EU predstavlja ključni element za rast MSP-jev,
- krepi vključenost slovenskih visokotehnoloških podjetij in raziskovalnih institucij v razvojnem sodelovanju tudi z državami izven EU in na ta način povečuje učinkovitost razvojnega sodelovanja z mednarodnimi partnerji, kot je UNIDO.

II. **Obrazložitev predloga izvedbe projekta mednarodnega razvojnega sodelovanja prek UNIDO: »UNIDO ScaleX - Regionalni ekosistem za inovacije in start-upe (faza I)«**

• Izhodišče

Gospodarstva manj razvitih regij se soočajo s trajnim ciklom razdrobljenosti inovacij, za katerega so značilni majhni domači trgi, neenakomerni regulatorni okviri in nenehen odliv visokokvalificiranih podjetniških talentov.

Ta sistemski izziv omejuje industrijsko konkurenčnost ciljne regije in upočasnjuje njeno gospodarsko konvergenco z Evropsko unijo. Kot odgovor na to je bila zasnovana pobuda "UNIDO ScaleX", program Organizacije Združenih narodov za industrijski razvoj (UNIDO), ki ga sponzorira Republika Slovenija, z namenom vzpostavitve enotne čezmejne inovacijske infrastrukture.

Glavni cilj programa UNIDO ScaleX je vzpostaviti sistem "od misije do trgov", ki podpira razvoj in širjenje pionirskih tehnologij in zagonskih podjetij iz regije, s čimer ohranja talente in spodbuja vključujoč in trajnostni industrijski razvoj.

Države ciljne regije imajo pomemben, a večinoma neizkoriščen potencial za industrijsko rast, ki jo vodijo inovacije. Ta potencial sistematično spodkopava vztrajen cikel razdrobljenosti ekosistemov. Majhni domači trgi, različna regulatorna okolja in omejen dostop do kapitala v zgodnji fazi silijo najbolj obetavna zagonska podjetja in usposobljene strokovnjake k selitvi v zrelejše ekosisteme, predvsem v sosednjo Evropsko unijo. Ta "beg možganov" predstavlja znatno izgubo naložb v človeški kapital – po ocenah naj bi regijo stal med 840 milijoni in 2,46 milijarde evrov letno – in ohranja stanje gospodarske odvisnosti, kar ovira pot regije do konvergence z EU.

• Cilji in namen

Glavni cilj programa UNIDO ScaleX je obrniti ta trend s pospešitvijo industrijske preobrazbe, ki jo vodijo inovacije. To bo dosegel z vzpostavitvijo enotnega, čezmejnega sistema, ki povezuje industrijsko povpraševanje s podjetniško ponudbo in ustvarja izvedljive poti za prehod pionirskih tehnologij od koncepta do trga v regiji.

Program je strateško usklajen s ključnimi regionalnimi in EU prednostnimi nalogami, vključno z agendo širitve EU, zelenim in digitalnim preходом ter naložbenim okvirom v regiji.

Prvo, temeljno fazo (2026 – 2027) v celoti financira Republika Slovenija. Glavni rezultati te faze so zasnovani tako, da oblikujejo osrednjo arhitekturo sistema in dokažejo njegov koncept:

1. **ScaleX Hubs:** Vzpostavljena bo funkcionalna regionalna mreža nacionalnih inovacijskih vozlišč, ki bo locirana v obstoječih znanstvenih parkih in pospeševalnikih v povezavi prek osrednje digitalne platforme.
2. **ScaleX Studio:** V industrijskih vertikalah z visokim učinkom (npr. zelena proizvodnja, umetna inteligenca za industrijo) bodo skupaj razviti in pripravljeni na naložbe dva do trije "portfelji misij", ki bodo strateške regionalne izzive spremenili v rešitve za zagonska podjetja, podjetja v fazi rasti in mala ter srednje velika podjetja.
3. **ScaleX Accelerator (prototip):** Model javno-zasebnega partnerstva vlagateljev (PPVC) programa

bo potrjen s pilotno mikro rešitvijo, soustvarjen pa bo tudi okvir za regionalni peskovnik politik.

4. **ScaleX IQ (prototip):** Zasnovana bo konceptualna arhitektura za regionalno platformo znanja, ki jo bo spremljala pilotna podatkovna nadzorna plošča za sledenje portfelja in priročnik programa.

- Okviri za usklajevanje z UNIDO

UNIDO bo deloval kot izvršilna agencija, ki bo zagotavljala tehnično vodenje in zagotavljanje kakovosti, splošno strateško vodenje pa bo zagotavljal usmerjevalni odbor projekta, ki mu bosta sopredsedovali Republika Slovenija in UNIDO. Skupni proračun za prvo fazo znaša 592.800 EUR, vključno s stroški podpore programu.

Z uspešno izvedbo teh temeljnih elementov bo prva faza zmanjšala tveganje modela in ustvarila trden primer za obsežnejšo uvedbo, ki jo nameravamo sofinancirati iz EU vira v drugi fazi, s čimer bo vzpostavljen ponovitveni (replikabilen) načrt za razvoj inovacijskega ekosistema.

Program uporablja pristop, ki temelji na človekovih pravicah (angl. Human Rights-Based Approach - HRBA), s posebnim poudarkom na krepitvi vloge mladih in žensk podjetnic kot gonilne sile industrijske preobrazbe in vključujoče rasti na Zahodnem Balkanu.

Mednarodna skupnost je pod vodstvom Evropske unije vzpostavila trden okvir finančne in tehnične pomoči za podporo družbeno-ekonomskemu razvoju ciljne regije in poti pristopa k EU. Program UNIDO ScaleX je zasnovan tako, da se uskladi s temi ključnimi instrumenti in okrepi njihov vpliv, saj deluje kot ključna operativna povezava med strategijo na visoki ravni in inovacijami na terenu.

Ključni okviri zunanje pomoči vključujejo:

- **Gospodarski in naložbeni načrt EU (EIP)** za ciljno regijo: EIP, temeljna pobuda, namenjena mobilizaciji do 30 milijard evrov naložb, daje prednost dvojnemu zelenemu in digitalnemu prehodu. Zagotavlja podporo in krovno strateško usmeritev za regionalni razvoj in ustvarja povpraševanje po vrstah inovativnih rešitev, ki jih UNIDO ScaleX želi spodbujati.
- **Naložbeni okvir za ciljno regijo (RIF):** Kot glavno izvedbeno sredstvo za EIP RIF združuje nepovratna sredstva, posojila in jamstva za financiranje strateških infrastrukturnih projektov. Njegova naložbena okna za »digitalno prihodnost« in »zasebni sektor« so neposredno sinergistična s cilji programa UNIDO ScaleX, saj ponujajo potencialno nadaljnje financiranje za povečane inovacije, ki izhajajo iz programa.
- **Instrument za predpristopno pomoč (IPA III):** S proračunom v višini 14,162 milijarde evrov za obdobje 2021–2027 IPA III zagotavlja finančno podporo, ki temelji na politikah, v različnih tematskih oknih. Okni »Zelena agenda in trajnostna povezljivost« ter »Konkurenčnost in vključujoča rast« sta še posebej pomembni, saj sta usklajeni z industrijskimi »misijami«, ki jih bo razvil ScaleX Studio, in ustvarjata neposredno povezavo med programskimi dejavnostmi in prednostnimi nalogami financiranja EU.
- **Berlinski proces:** To je diplomatska pobuda na visoki ravni, ki je bila uvedena leta 2014 in je namenjena spodbujanju regionalnega sodelovanja med šestimi državami ciljne regije in pospeševanju njihovega vključevanja v EU. Zagotavlja ključno politično podporo pobudam, ki krepijo gospodarsko povezovanje, povezljivost in čezmejno sodelovanje, vključno z vzpostavitvijo skupnega regionalnega trga. Program UNIDO ScaleX neposredno operacionalizira cilje berlinskega procesa z izgradnjo oprijemljive čezmejne inovacijske infrastrukture, potrebne za vzpostavitev bolj enotnega regionalnega trga za tehnologijo in zagonska podjetja.
- **Drugi donatorji:** V regiji so dejavne tudi organizacije, kot so Svetovna banka, Nemška agencija za mednarodno sodelovanje (GIZ) in Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), ki zagotavljajo ključno podporo za konkurenčnost malih in srednje velikih podjetij, digitalno pripravljenost in reformo politik.

- Strategija integriranega programa

Strategija programa UNIDO ScaleX je neposredno obravnavati temeljni vzrok inovacijskega primanjkljaja v regiji - razdrobljenost - z izgradnjo kohezivne čezmejne inovacijske infrastrukture. Ta sistem je zasnovan tako, da deluje kot stalni del regionalne inovacijske infrastrukture, ki omogoča učinkovitejši pretok idej, talentov, znanja in kapitala.

Program je modularen in ga sestavljajo štiri medsebojno povezane ravni, ki delujejo usklajeno pri vodenju tehnološko usmerjenih rešitev od zasnove do uvedbe na trg.

Štiri ravni so:

1. **ScaleX Hubs** (infrastrukturna raven): Ta raven tvori fizično in digitalno hrbenico programa. Vzpostavlja mrežo nacionalnih koordinacijskih vozlišč znotraj obstoječih, uglednih institucij, kot so regionalne agencije za razvoj poslovanja, znanstveni parki, pospeševalniki ali središča za digitalne inovacije. Ta vozlišča lokalno ustvarjajo prostor za inovacije, hkrati pa se povezujejo s centralno digitalno platformo, ki omogoča čezmejno sodelovanje, izmenjavo znanja in upravljanje programov.
2. **ScaleX Studio** (oblikovalska raven): To je strateško predvidevanje in motor soustvarjanja programa. Studio združuje ključne deležnike iz vlad, korporacij, zagonskih podjetij in investicijskih skupnosti, da bi prepoznali in opredelili "skupne misije" - tržno usmerjene industrijske izzive z merljivim vplivom na cilje trajnostnega razvoja. Z osredotočanjem na skupne regionalne probleme (npr. ustvarjanje krožnih vrednostnih verig, podpora industrijski dekarbonizaciji) ScaleX Studio ustvarja skupno povpraševanje, ki je dovolj veliko, da privabi vrhunske podjetniške talente.
3. **Pospeševalnik ScaleX** (raven izvedbe): Ta raven izvaja metodologijo UNIDO za javno-zasebno financiranje (PPVC). Deluje kot posrednik, ki povezuje povpraševanje, ki ga opredeli Studio ("poslanstva"), s ponudbo inovativnih rešitev zagonskih podjetij in malih ter srednje velikih podjetij. Pospeševalnik zmanjšuje tveganja teh rešitev z njihovo uporabo v resničnih testnih okoljih in peskovnikih politik, kar zagotavlja ključno potrditev, ki olajša vstop na trg in privablja nadaljnje naložbe.
4. **ScaleX IQ** (raven komuniciranja in obveščanja): Ta raven zagotavlja, da se učenje zajame, kodificira in širi, s čimer se izkušnje programa spremenijo v trajno regionalno sredstvo znanja. Razvila bo podatkovne nadzorne plošče, operativne priročnike in orodja za politiko, ki zajemajo vpoglede iz omrežja, kar omogoča nenehno izboljševanje, oblikovanje politik na podlagi dokazov in replikacijo uspešnih modelov.

Program se bo izvajal s zaporednim, dvofaznim pristopom za obvladovanje tveganj in akceleracijo.

- **Faza I (2026–2027):** Gradnja temeljev in izdelava prototipov. Ta faza, ki jo v celoti financira Republika Slovenija, je zasnovana kot preizkus koncepta. Osredotočila se bo na vzpostavitev in celovito izvedbo temeljnih slojev središč in studiev, ustvarjanje osrednje infrastrukture in oblikovanje prvih portfeljev misij. Ključno je, da bo izvedla tudi manjše, ciljno usmerjene prototipe komponent pospeševalnika (+ Inkubator) in IQ. To bo potrdilo celovit model, ustvarilo oprijemljive rezultate in zgodbe o uspehu ter zgradilo trden, na dokazih temelječ primer za večjo naložbo.
- **Faza II (2027–2029):** Regionalna širitev (zunaj obsega tega predloga). Na podlagi validiranega modela iz prve faze bo ta faza zahtevala znatno sofinanciranje Evropske unije in drugih partnerjev za širitev in razraščanje sistema po celotni regiji, vključno s polnopravnimi pospeševalnimi kohortami, večjo uporabo peskovnikov politik in uvedbo celotne platforme ScaleX IQ.

Ta fazna strategija zagotavlja, da se začetna naložba iz Slovenije uporabi za izgradnjo trdnih temeljev in dokazovanje izvedljivosti, s čimer se maksimira potencial za dolgoročno trajnost in obsežen vpliv.

- Pričakovani rezultati

Delo programa v fazi I je strukturirano okoli štirih glavnih rezultatov, od katerih ima vsak ustrezen niz dejavnosti, namenjenih vzpostavitvi temeljnih elementov sistema ScaleX Globalno in potrditvi njegovih osnovnih mehanizmov.

Rezultat 1a: ScaleX Hubs – Vzpostavitev regionalne inovacijske infrastrukture, da je operativna

Ta rezultat se osredotoča na ustvarjanje fizične in digitalne arhitekture omrežja ScaleX. Ustanovil bo upravljanje, formalna partnerstva in orodja za sodelovanje, ki so potrebna za povezovanje razdrobljenih ekosistemov ciljne regije v enotno, funkcionalno enoto.

Rezultat 1b: ScaleX Studio - Portfelji inovacij, zasnovanih in potrjenih na podlagi poslanstva

Ta izhod je namenjen strateškemu oblikovanju misij in inovacijskih izzivov, ki bodo poganjali dejavnosti programa. Uporabil bo proces soustvarjanja, ki temelji na predvidevanju, da se zagotovi usklajenost „misij“ z dejanskimi potrebami trga in prednostnimi nalogami regionalnega razvoja.

Rezultat 2a: ScaleX Accelerator (Inkubator) - Prototipni mehanizem dostave za testiranje in validacijo najnovejših tehnologij

Ta izhod se osredotoča na zmanjšanje tveganja ključnega mehanizma izvajanja programa. S pomočjo niza majhnih, nadzorovanih pilotnih projektov bo preizkusil operativni model za povezovanje inovatorjev s tržnimi priložnostmi prek meja.

Rezultat 2b: ScaleX IQ - Prototipna platforma za zbiranje in širjenje znanja

Ta izhod bo vzpostavil konceptualno in tehnično podlago za sistem upravljanja znanja programa, s čimer bo zagotovil, da se učenje in podatki sistematično zajemajo od samega začetka.

- Pravni vidik

Program bo pripravljen v skladu z določbami standardnih osnovnih sporazumov o sodelovanju ali drugih ustreznih sporazumov, sklenjenih med Organizacijo Združenih narodov za industrijski razvoj in vladami sodelujočih držav upravičenk v ciljni regiji. Idejni nosilec programa je Republika Slovenija. Njeni strokovnjaki bodo nosilci za prenos modela v države ciljne regije.

- Trajanje projekta: 2 leti

- Strategija za vključevanje vidika spola in pristopi, temelječi na človekovih pravicah

Med aktivnostmi bodo tudi razvoj in izvajanje celovitega okvira za spremljanje, ocenjevanje in učenje (angl. Monitoring & Evaluation and Learning - MEL) programa, vključno z zbiranjem izhodiščnih podatkov, kazalniki uspešnosti in protokoli poročanja.

Ta vključujoča usmeritev bo še dodatno okrepljena z uporabo pristopov, temelječih na človekovih pravicah (HRBA), ki zagotavljajo enakopraven dostop in nediskriminacijo ne glede na spol, starost in socialno ozadje. Program bo aktivno identificiral in odpravil strukturne ovire, ki omejujejo sodelovanje žensk, mladih in nezadostno zastopanih skupin v inovacijskih ekosistemi, s čimer bo podprl mandat UNIDO za spodbujanje pravičnega industrijskega razvoja.

- Predlog stroškovnika projekta (I. faza: 2026-2027)

UNIDO koda	Stroškovnik	2026	2027	Skupaj
Output 1 (ScaleX Hubs in ScaleX Studio)				
BL 11	Osebnostno (mednarodni eksperti)	63.000	42.000	105.000
BL 17	Osebnostno (nacionalni eksperti)	45.000	30.000	75.000
BL 21	Podizvajalci/ Pogodbe z institucijami	67.500	45.000	112.500
BL 16	Potni stroški potovanja in misije	4.500	3.000	7.500
BL 15	Projekt / lokalna potovanja	9.000	6.000	15.000
BL 35	Delavnice, izobraževanje/poučevanje in sestanki	13.500	9.000	22.500
BL 45	Oprema in digitalna infrastruktura	4.500	3.000	7.500
BL 30	Štipendije za usposabljanje / štipendije	15.750	10.500	26.250
BL 51	Drugi neposredni stroški (komunikacije)	6.750	4.500	11.250
BL 51	Drugi neposredni stroški (M&E)	4.500	3.000	7.500
	Skupaj	234.000	156.000	390.000
Output 2 (ScaleX pospeševalnik & ScaleX IQ)				
BL 11	Osebnostno (mednarodni eksperti)	21.000	14.000	35.000
BL 17	Osebnostno (nacionalni eksperti)	15.000	10.000	25.000
BL 21	Podizvajalci/ Pogodbe z institucijami	22.500	15.000	37.500
BL 16	Potni stroški potovanja in misije	1.500	1.000	2.500
BL 15	Projekt / lokalna potovanja	3.000	2.000	5.000
BL 35	Delavnice, izobraževanje/poučevanje in sestanki	4.500	3.000	7.500
BL 45	Oprema in digitalna infrastruktura	1.500	1.000	2.500
BL 30	Štipendije za usposabljanje / štipendije	5.250	3.500	8.750
BL 51	Drugi neposredni stroški (komunikacije)	2.250	1.500	3.750
BL 51	Drugi neposredni stroški (M&E)	1.500	1.000	2.500
	Skupaj	78.000	52.000	130.000
	Program skupaj	312.000	208.000	520.000
	Stroški podpore programa (13 %) + Coordination Levy (1%)	43.680	29.120	72.800
	Skupaj stroški (Faza I)	355.680	237.120	592.800

- Predlog časovnice projekta po aktivnostih

V spodnji tabeli subvencij je naveden okvirni časovni razpored glavnih dejavnosti in mejnikov v fazi I, ki traja od drugega četrtertja 2026 do četrtega četrtertja 2027.

Dejavnost / Aktivnost / Mejniki	Odgovornost	Q1 26	Q2 26	Q3 26	Q4 26	Q1 27	Q2 27	Q3 27	Q4 27
Začetek projekta in ustanovitev PSC	UNIDO, SLO		■						
Rezultat 1A: ScaleX Hubs									
1a.1 Podpis memoranduma o soglasju z nacionalnimi vozlišči	UNIDO, NFP		■	■					
1a. 3 Začetek digitalne platforme	UNIDO, Sub.			■	■				
1a. 4 Razvoj in izvajanje okvira za spremljanje in ocenjevanje	UNIDO		■	■					
Rezultat 1B: ScaleX Studio									
1b.1 Izvedba delavnic za predvidevanje prihodnosti	UNIDO, Exp.			■	■				
1b. 2 Skupno oblikovanje portfeljev misij	UNIDO, Exp.				■	■			
1b. 3 Razvoj investicijskih paketov	UNIDO, Exp.					■	■		
Rezultat 2A: ScaleX Pospeševalnik									
2a. 1 Izvedba mikro izziva	UNIDO, NFP				■	■	■		
2a. 2 Osnutek metodologije peskovnika	UNIDO, Exp.					■	■		
Rezultat 2B: ScaleX IQ (Proto)									
2b.1 Razvoj konceptualne arhitekture	UNIDO, Exp.		■	■					
2b. 3 Izid pilotnega nadzornega panela	UNIDO, Sub.					■			
Ključni mejniki									
Uradna vzpostavitev mreže vozlišč	UNIDO		■						
Priprava prvih načrtov misije	UNIDO			■					
Regionalni pregled in preverjanje pripravljenosti	PSC, UNIDO						■		
Predlog in odobritev faze II	UNIDO, SLO							■	■

Legenda: NFP = nacionalne kontaktne točke; Exp. = mednarodni strokovnjaki; Sub. = podizvajalec; SLO = Republika Slovenija.

- Predlog finančne projekcije v EUR

naslov projekta	"UNIDO ScaleX: Regionalni ekosistem za inovacije in start-upe (faza I)"
država prejemnica pomoči	Sosedske regije z državami, ki niso v EU
trajanje projekta/študije	2 leti
predlog financiranje RS (PP) po letih	2026
predlog financiranje RS (PP) v EUR	592.800,00
ocenjena vrednost projekt v EUR	592.800,00
od skupaj fee za UNIDO v EUR	72.800,00
vođenje projekta/študije in nadzor	UNIDO Dunaj
sodelovanje slovenskih podjetij (brez njihovega finančnega prispevka)	Izvajanje na terenu bo podpirala posebna ekipa, ki jo sestavljata vodja projekta na UNIDO in regionalni koordinator s sedežem v Sloveniji
Šifra/vloga v NRP:	2180-26-8109 (nov projekt/ukrep)